

Educar, cosa de tots**L'ENSENYAMENT DE LA RELIGIÓ I ELS VALORS CÍVICS**

Fa dies va sortir a la premsa la notícia que el Ministerio de Educación y Cultura té un avantprojecte de reordenació de l'ensenyança de la religió a les escoles. En aquest avantprojecte estableix paral·lelament una ensenyança de la religió catòlica per als creients i una altra de valors cívics pels qui no ho són o no fan aquesta opció i totes dues avaluables.

Davant aquesta notícia, ens agradaria fer algunes reflexions.

En primer lloc volem destacar que aquestes dues ensenyances no són equiparables, ni per tant excloents. Els valors cívics, constitucionals, són uns valors als que hi tenen dret tots els alumnes siguin o no siguin creients, no es pot deixar una part dels infants al marge d'una educació en aquests valors. I no es pot argumentar que la religió ja implica aquests valors democràtics, basta recordar el temps de la dictadura.

Quan es defensa la religió a les escoles es fa en nom del dret a educar religiosament els fills. Aquí es cau en un error perquè la democràcia no limita el dret a l'educació religiosa, només es diu que en un estat aconfessional com el nostre, l'escola no és l'àmbit de l'educació religiosa; cal tenir una visió més ampla del concepte educació i pensar, com diu el lema, que l'educació és cosa de tots, que l'educació no es limita a les escoles sinó que és el conjunt de la societat amb totes les seves institucions qui, globalment, educa. L'àmbit de l'educació religiosa és, evidentment, la parròquia i la família (en el cas de l'església catòlica).

D'altra banda, cal relativitzar els drets individuals i pensar que s'ha de comptabilitzar amb els drets de tots els col·lectius. I amb un estat aconfessional, no es poden posar els drets d'uns quants per damunt dels drets de tots a la llibertat religiosa, sense imposicions.

L'escola és un lloc on hi ha de tenir cabuda tothom, és plural per definició com ho és la mateixa societat i no es pot penalitzar els qui no fan l'opció de la religió o els qui creuen que l'han de desenvolupar en un altre àmbit a haver de fer una altra activitat mentre uns quants estudien la seva religió.

Que el fet religiós és un fet cultural i social és evident i que com a tal s'ha d'integrar a l'àmbit de les Ciències socials; una altra cosa és quan es tracta des d'un punt de vista doctrinal i confessional. Llavors és quan les diferents esglésies tenen els seus propis organismes per a ensenyar-la. I aquest dret, un estat aconfessional no el nega.

Els anglesos, que encara tenen la religió oficial, ho tenen entès així. En els centres estatals només s'ensenyava la religió com un fet cultural i de manera voluntària i en els centres de titularitat religiosa s'ofereix l'ensenyança religiosa com a fet confessional i encara se'n pot sol·licitar l'exempció.

La posició del Govern amb aquest avantprojecte ens duu a pensar en la doctrina maniquea dels bons i els dolents. Els bons estudien religió i no necessiten conèixer els drets cívics perquè ja estan en la veritat i no necessiten de la Constitució. Els altres, els dolents que no volen estudiar religió, que estudiïn els valors cívics, laics, democràtics... Ja s'ho faran... Aquesta és una posició que no afavoreix gens la convivència ciutadana i els respecte mutu.

Per altra banda, recordem que ja el Tribunal Constitucional s'havia pronunciat, entre altres coses, en contra de que la religió fos avaluable, si més no, a efectes de la selectivitat. En comptes de promoure un avantprojecte com aquest, el Govern faria més bo, com diu Gregorio Peces Barba ("La doctrina de los dos reinos en las escuelas" El País 17-11-99), revisar els acords amb la Santa Seu que van entrar en vigor abans que la Constitució i que potser no quadren prou amb l'aconfessionalitat de l'Estat i amb la llibertat religiosa que proclama la nostra Carta Magna.

Nota: Aquest escrit es va enviar al Diari Menorca però no va ser publicat per no "avenir-se en la línia del diari".